

T V N E S.

TVNES, vibs Africæ vetustissima, Straboni atq; Polybio memorabilis, Arabibus Tunus, antiquioribus, Tharsis appellata, principio angustissimum opp. fuit, ab Afris ad lacum quendam extructum, quod à mari Mediterraneo circiter duodecim distabat milliaria. Deleta verò Carthagine cū adificijs, tum & incolis mirū in modū augeri coepit, & tum primo Abu, Zachariæ Regis Tunetensis filius, Microcci regis iugo excusso, regiam Tuneti aulam institueret coepit sub quo Principe, ad Leonis vsque Afris tempore ad eod Tunetensis excreuit Respubl. vt totius Africæ opulentissima sit appellata. Huius filius quum post obitum patris ad regnum peruenisset, amplissimis vicis suburbium capax. Frquentissima in vtroq; est artificum multitudo, in posteriori oēs Tuneti Christiani habitant, q. in regis custodiā electi sunt: adiunctus est ab eo tempore & tertius quidā vicus ad Maritimam portā Bebel Bachardictā, q. à sinu in dimedio tantum abest milliario. Huc sese Genuenses, Veneti, reliqui; oēs mercatores Christiani conferunt, habentq; sua extra Maurorum tumultum hospitia secretiora, est autē hic vicus tantæ amplitudinis, vt tam Christianorum, q. Maurorum familias trecentas numeret: domus autem humiliter sunt, atq; aliquantulum arctiores. Huius ciuitatis domus, cum ijs, q. in suburbij sunt additæ, numerum attingunt decies ferè millefimum. Ornatissimum hoc oppidum atque incolis frequentissimum, singulis habet artibus suum assignatum locum. Infinitus prope modum hic est telæ textorum numerus: tela autē subtilissima per totā Africā distrahitur, maxi moq; venditur. Est huius oppidi foemina minus quidam nendi modus eminentiori n. quodam loco sedentes aut in superiori domus parte, fufum, aut per fenestrā, aut res hic officinas, atq; pro ditissimis totius Tuneti habentur ciuibz: non hic aromatariorū, non sartorū omniumq; deniq; exercitiorum maximā desiderabis copiā. innumerū hic dum artificum numerus, quorū enumeratio, non tam prolixa, quā tædiofa esset. Ingenium omnibus est liberale: vestitus mercatoribus, sacerdotibus, ac doctioribus, satis est de non admodum copiosus est numerus, idq; fortasse propter frumenti, omniumq; adeo frugum summā caritatem: non a illis licet agrum vel minimo intervallo ab vbe situm, in suburbio, muris cinctos habent, vbi nonnihil hordei atque frumenti ferunt, solum tamen adeo est aridum, vt frequentissima egeat irrigatione: quare & singulis est suus puer, vnde aquam rota quadā, quam mulus aut camelus agit, exhauriunt, atq; duabus quibusdā, ad id paratis, totā irrigāt agri superficiē, nunc mihi quæso supputa, quantū fructū ex tanto campo muris incluso, summoque artificio irrigato colligi possit, panem pinfunt optimum, fursure tamen seruato vnā cum frumento, massam pistillis quibusdā pinfant, quibus in contundendo lino Aegyptij vt solent. Mercatores & reliqui ferè ciues palte quadam vilissima, ex hordei farina in massam prope modum reducta, vescuarias: vescuntur & alio quodam non admodum honestiori cibo: farinā massā aqua optimē coctā alio quodā in vase pistillo agunt, atq; oleo, aut carniū iure madidā potius vorant, quā edunt: cibum hunc, Beshur, vocant: vescuntur quidem ditiore cibis aliquantulo delicatioribus. Nulla illis est mola (nisi fortasse ad riuum quendam, non procul ab vbe situm) quæ non aut mulo, aut asino agatur: nullus hic fons, nullum flumen, nullus puteus est: aquam omnes pluuialem & cisternis quibusdā petunt, nisi quod in suburbio qui aliquantulo tolerabiliorem præbet aquam, verum ea principi, ciuibz, auileis seruatur. Est in hoc oppido amplissimum quoddam templum, sacerdotum numero, atq; annuis prouentibus opulentissimum. Reperiuntur & alia vbiq; templa, sed quæ non adeo amplam habent prouentuum copiam: non hic collegia defunt, neq; ad illorum ritum extructa toq; capite incedunt, atque à populo ceu eximie sanctitatis viri, venerantur. Adde, quod Tuneti rex quidam ex his monasterium extruxit, ei que cum omnibus a finibus amplissimā legauit prouentuum copiam, Sidi el Dahij, vocabant. Donus oēs sic satis ornata, lapidibus elegantissimis, multoq; musæco elegantissima: Miro quodā artificio gypsum incididit, atq; elegantissimis sterneret: sunt q. omnes fere vnus duntaxat contiguationis: his autem singulis ferè duæ sunt portæ, quarum prior plateam respicit, posterior in culina m reliquam quæ domus partem ducit. Solent autem atrium inter vtramque portam elegantissimum exornare, vbi cum amicis confabulari possint. Balnea hic multo commodiora, quā Fessæ reperias, quamquam non tam ampla atq; sumptuosa, in suburbij frequentissimi atq; amenissimi sunt horti, qui fructum ceti non magna copia, præstantissimum tamē producunt: satis bona hic malorum citreorū, rosarum, omnis generis florum prouenit copia, eo præsertim loco, qui Bardo illis appellabatur, vbi regium visitur pallatium, hortis vadique amenissimis cinctū. Habet quoque hæc ciuitas ab omni parte in quarto aut quinto milliario campos oliuis copiosissimos, vnde tantum olei conficiunt, vt non ciuitati solum satis sit, verum & ad Aegyptum quoq; bonam mittant quantitatem: ligna autem ex oliuis decisa, igni committere solent, indeq; carbonēs conficere: neq; puto vltimū egredere, ad Fessanarum morē, faciem tegunt: pannus enim latus frontem tegit cui & alter quidam subiungitur, quem Sersare appellant. Caput autem tam multis obuoluit panniculis, vt ea parte gigantum referant. Omnem ferè substantiam, omnemq; adeo curam perfumis atq; huiusmodi delitijs infumunt. Est autem apud hos cibis quidam sumptuosissimus, q. illis vulgò Lhasis, vocatur, cuius qui vocā vnā sumperit, perinde atq; si ebrius esset, ridere, iocari, atq; ineptire incipit: maximeq; ad libidinem prouocatur.

A P H R O D I S I V M, V L G O A F R I C A.

APHRODISIVM, quod vulgò Aphricam, Mauri Mahadiam appellant in ea Africæ ora positum est, quæ in Tunetenfe regnum abiit, qua aditum habet à Terra directā fronte inter Septentriones & Austrum, ad ducentos passus patet, reliqua mare alluit. Eius verò spatij pars, quæ ad aditum perinet, duplici muro, & altissima fossa, inter vtrumque perducta, & turrium altitudine munita, difficilē habet oppugnationem. Hinc Aphrodisium ipsum paulatim latum fit, mare quæ ab vtroque latere veluti in sinum, ad eas vsq; turres admittit, quæ in occasum solis spectant. Deinde latius factum, rursus ad orientē solem contrahitur, in tenuemque cuspidem deficiens, linguæ speciem refert. A mari autem, quamquā simplici muro, ne ea quidem crassitudine quā à continenti cingitur, tamen eo propius accedere, perdifficile est: propterea, quod mare est illic vadofum, & breuibz plenum. Murus & crassitudine, quam habet, & turrium multitudine, & quod frequentissimis sibus reuoluitur distinctur, præcipuè à terra, firmissimum est. Nam qui interior est, in latitudine pedum quindecim, qui verò profossus est, quinque patet. Porta, qua ad oppidum est ingressus, altissimis turribz operis varietate, & firmitate opere, longa pedes septuaginta ingredienti exipit, adeo angusta & obscura, vt omnium mentes animosque perturbet, & quasi cum aliquo numine terreat, speciemque potius attentionem vergit, monticulis nascitur, passus circiter à muro sexcentis: abestque qua in Austrum spectat, à nauali & cohorte centum, qui & amplitudine, & operis magnitudine, sublati etiam remis faucibus, veluti canali quodam, intro agrē admittat: eoque amplius quinqueaginta se recipere, ibique porta præclusa, quæ aggere & turribz est munita, tranquillè hyemare possint. Fuit hoc oppidum sub imperio Tunetenfium, donec pulso Huzanio Chelenuio, qui Arcadenum Anobarbum summa necessitudine attingepirata insignis, oppidanorum aliquot perfidia adiutus, eripuerit. Is à Meninge illa Lotophagorum, quam Gelues hodie vocant, solues quæ insula in minore Syrti, ponte ad promontorium Setham continenti coniungitur, Aphrodisium venit, præmissis eo consilio pedestribz Turcarum copiis, vt simul atque ipse à mari oppidum se velle adori simulareret, concurrentibus eo oppidanis, illi statim à terra ex insidijs irruerent, ipsumque caperent: nec fortuna comprobato hominis consilio, euentui defuit. Capto Aphrodisio Dorgutes se Dynastam appellari iubet: Africæ, Mauritaniæque oram occupare, imperium protendere, ex Neapoli Sicilia quæ prædas agere, animum intendit: creuisset præter modum viribus, nisi eodem anno, quo oppidum captum est, qui fuit quingentesimus quinquagesimus supra millefimum, ab Hispanis fuisset repressus.

P E N N O N D E V E L E S.

Anriquissimum est oppidum in littore maris Mediterranei constructum, ab Hispanis Velles de Gumenra, siue etiam Pennon de Veles, appellatum, familias numerat plus sexcentas. Non defunt Historiographi, qui ab Africanis, alij à Gothis, adificatum fuisse scribant, quomodoque se res habeat, adhuc incertum est. Inter duos visendæ altitudinis montes situm est: non procul vallis est amplissima, in qua aqua pluuialis annem format. Est autē huius oppidi medio forum quoddam, in quo frequentissimæ sunt officinæ, visitur & hic templum augustum: magna est hic aquæ potabilis caritas, omnibus n. ad vnū eundemq; puteum confugiendū est, qui in suburbij iuxta sepulchrum cuiusdam est, qui quondam, apud illos, maximi fuit nominis. Verū non vsq; adeo tutum est, noſtū illinc aquā petere: est enim in eo magna sanguisugarum copia. Ciues in duas diuisi sunt partes: horum enim nonnulli piscatores, alij piratæ sunt, qui Christianis non paruā quotidiē adferunt molestiam. maxima reperitur in montibus illis arborū abundantia, quæ nauibus atq; trirēmbz fabricandis aptissima sunt: & qui montes incolūt, nihil aliud ferè operis exercent, quā quod ligna huc atque illuc conuehant, minimum apud illos frumenti prouenit: quare panem ferè hordeaceū conficiunt: vescuntur autem obsonij loco, pisciculis quibusdam (sardelli Itali vocant) alijsq; id generis piscibus: est enim tanta illis pisciū copia, vt vnus retia extrahēdo non sufficiat, quare qui piscatores ea in re iuuare volunt, pro officio, piscatoribus exhibito, bonam pisciū copiam recipiūt, nullos reperies: viuum autem seu neciat quoddam bibunt. Solent & vesperi vinum in scaphas secum conferre, atque sic bibendo atq; cantando per flumen spatari. Est in hoc oppido elegantissimum quoddam castrum, verū non admodum munitum, in quo se oppidi præfectus continere solet non procul hinc pallatium est regium, cui adiunctus est hortus amenissimus: ad maris littus nauale quoddam est vbi trirēmes, aliæque naues, præfecti sumptibus fabricantur, quibus illi Christianos maximis solent afficere incommodis, propterea, quod Hispaniarum rex Ferdinandus insulam quandam armis sibi occupauit, quæ huic ciuitati ad vnū milliare ex opposito sita est, in qua propugnaculum quoddam in scopulo extructum, bombardis atque militibus munitum, ita vt nec templa iam dicti oppidi tuta erant, nec etiā homines, qui per plateas incedebant, quin maxima illorum pars quotidiē bombardarū ictibus interficeretur: hinc factum est, quod vrbis præfectus auxilium à Rege Fessæ petiuit, qui ingentem cōtra Christianos milit exercitū, verū Fessani infelici omine dimicauerunt, partim enim capti, partim interfecit sunt perpauci, qui fuga suæ consuluerant salutē, laucij Fessam redierunt. Seruauit igitur Christiani oēs trucidati, illorum nemo à eade exceptus, præter proditorem Hispani perfidia, qui in insulæ præfectum, propter sibi ademptā vxorem, interfecerat, in Maurorum redacta fuit deditionē mia. Huius rei historiam, cum esset Neapoli, fortē à quodam audiuī, qui his omnibus interfuerat, dicebatque hæc acta fuisse an. à Christi nato 1520. Nunc autem insula hæc accuratissimè à militibus Fessanis seruatur, nullū enim propinquiorē portum, in Mediterraneo Fessa habet, quanquam centum & vincti distat milliaria. Solent Venetorum trirēmes hanc insulam duos ferè annos, deinde cuiusdam Hispani perfidia, qui cum illius loci incolis, mercium permutationem facere, aut interdum quoque præfenti vendere pecunia, deinde merces ex hac insula collectas, Tunetum, Venetias, ad Alexandriam, aut etiam ad Parutum deuehant. Hæc Ioannes Leo Africanus.